

kurs
kompis

AP132 LAR i apotek

kurs
kompis

AP132 LAR i apotek

Det kan være nyttig å diskutere med kollegaer etter et e-læringskurs. Kurskompis gir deg muligheten til dette! Med et ferdig opplegg kan du trene på å omsette teori til praksis, enten alene eller sammen med andre.

Kurskompis tar inntil 30 minutter å gjennomføre, og er en frivillig aktivitet.

Diskusjonsoppgaver

Gjennom diskusjonsoppgaver som er laget til dette kurset kan du reflektere, diskutere og dele erfaringer med en eller flere kollegaer. På den måten vil du lære mer, og bidra til at dine kollegaer også lærer mer. Diskusjonsoppgaver kan også brukes til egen refeleksjon.

Tips til gjennomføring

- Gjennomfør e-læringskurset først
- Velg en som leder diskusjonen
- Skriv ut Kurskompis eller vis på skjerm
- Sett av tid (30 min), enten sammenhengende eller del det opp i mindre bolker
- Involver alle i diskusjonen, og la alle slippe til med innspill
- Still gjerne oppfølgingsspørsmål til det som blir diskutert, f.eks. Har du eksempler på slike situasjoner? Hva kan vi gjøre bedre/ annerledes i en slik situasjon?

Diskusjonsoppgaver

I kurset «AP132 LAR i apoteket» fikk dere en innføring i hva LAR er, og apotekenes rolle i LAR. Nå skal dere se nærmere på noen pasientsituasjoner, og diskutere hvilke rutiner dere har for utdeling av LAR-legemidler i apoteket.

Hvis dere ikke har LAR-pasienter som henter i apoteket, tar dere utgangspunkt i at apoteket får en LAR-pasient når dere diskuterer spørsmålene under.

Til denne kurskompisen er det laget et løsningsforslag. Dette kan brukes underveis, men vi oppfordrer dere til å prøve å løse alle oppgavene før dere ser i løsningsforslaget.

Diskuter følgende spørsmål

Det lokale LAR-senteret ringer og sier at de har en pasient (Petter 24 år) som har blitt trappet opp på *Subutex* sublingualtablett (buprenorfin). Petter ønsker å hente på deres apotek fordi han bor like i nærheten.

1. Hvilke rutiner har dere for mottak av nye LAR-pasienter?
2. Hvordan kan dere få til gode pasientmøter med Petter i forbindelse med utdeling av LAR-legemidlene?

Petter skal hente *Subutex* på mandag, onsdag og fredag. Dagens dose skal inntas under overvåkning, og han skal få med seg ta-med-hjem-doser for hhv. tirsdag, torsdag, lørdag og søndag.

3. Hvilken rutine har dere i apoteket for å registrere og gjøre i stand LAR-legemidler?
4. Hvor oppbevarer dere ferdig istandgjorte LAR-legemidler, pasientens utleveringsordning og dokumentasjon for selve utleveringen?
5. Hvordan overvåker dere inntaket av *Subutex* sublingualtabletter når Petter kommer for å hente?

Petter henter regelmessig på apoteket, men en onsdag møter ikke Petter på apoteket.

6. Hvilken rutine har dere for å oppdage at LAR-pasienter ikke henter som beskrevet i utleveringsordningen?
7. Hva skal dere på apoteket gjøre når Petter ikke har hentet som vanlig?

Petter kommer påfølgende fredag for å hente dagens dose, dvs at han ikke har fått utdelt dosen for onsdag og torsdag.

8. Hva er det viktig at dere gjør når Petter kommer for å hente dagens dose på fredag?

Ukene går, og Petter henter som beskrevet i utleveringsordningen. En mandag når han kommer for å hente *Subutex*, fremstår han som sløv. Det virker som om han sovner i stolen mens han venter på at det er hans tur. Han har små pupiller, langsomme bevegelser og ustø gange.

9. Hva er det viktig at dere gjør i denne situasjonen mtp. å levere ut *Subutex*?

Det er vår, og pinsen nærmer seg. Apoteket skal holde stengt søndag og mandag, og Petter lurte på om han kan få med seg dosen for mandag når han henter på fredagen før.

10. Hva skal dere gjøre i denne situasjonen?

Diskusjonsoppgaver - løsningsforslag

1. Ved mottak av nye LAR-pasienter, er det viktig å opprette god kontakt med rekvirerende lege. Det er anbefalt at apoteket får e-resept med ekspederingsanmodning for LAR og en skriftlig individuell utleveringsordning. Er det noen i apoteket som har ansvaret for LAR i apoteket?
2. Når Petter skal starte å hente på apoteket, kan det være lurt å ønske Petter velkommen og gå gjennom praktiske detaljer som f.eks. apotekets åpningstider, om han trenger å trekke kølapp og hvor i apoteket utleveringen skal foregå. Det kan være at Petter har jobb/skole på dagtid, og at han har behov for å hente på kvelden. Overvåket inntak bør som hovedregel skje på et skjermet sted i apoteket, men dette avtales med hver enkelt pasient.
3. Hvor lang periode apoteket gjør i stand LAR-legemidler for, varierer mellom apotek ut fra praktiske forhold og antall LAR-pasienter. Informasjon om regler for istandgjøring (merking og ev. delutlevering), hvilke takster som gjelder og hvordan det skal faktureres, finnes i apotekets kvalitetsrutiner og på temasiden for LAR på Apotekinfo.
4. LAR-legemidlene er A-preparater, dvs at de skal oppbevares på samme måte som andre A-preparater. Det kan være praktisk å ha dokumentasjonen for LAR-legemidlene (utleveringsordning, avkrysningslister osv.) i nærheten av ferdig istandgjorte LAR-legemidler.
5. Ved utlevering av *Subutex* til Petter, er det viktig å være sikker på at det er Petter som kommer for å hente, observere om Petter er ruset, overvåke inntaket og dele ut ta-med-hjem doser som beskrevet i utleveringsordningen til Petter.

Ved overvåket inntak skal dere:

- tilby Petter å drikke litt vann for å fukte munnhulen.
- sublingualtabletter skal som hovedregel deles i 4 biter og legges under tungen.
- observer Petter i 5 minutter for å sikre at legemiddelet er absorbert gjennom munnslimhinnen
- kontroller at dosen er absorbert ved å snakke med Petter
- dokumentere utleveringen som beskrevet i apotekets kvalitetssystem

6. Dette vil variere fra apotek til apotek. Det kan f.eks. være et sjekkpunkt i apotekets stengerutiner.
7. Hvis Petter ikke kommer for å hente *Subutex* som beskrevet i utleveringsordningen, skal farmasøyt varsle lege eller avtalt kontaktperson i LAR slik som det er beskrevet i utleveringsordningen. Det kan være at dere skal varsle ved apotekets stengtider, eller senest neste formiddag.
8. Hvis Petter kommer for å hente LAR-legemidlene etter noen dagers uteblivelse, skal farmasøyten kontakte rekvirerende lege for å avklare om Petter kan hente legemiddelet og om dosen ev. skal reduseres.
Hvis det ikke er mulig å få tak i rekvirerende lege, og det ikke er beskrevet i henteordningen hva apoteket skal gjøre, er det anbefalt å følge veiledende dosering fra LAR-retningslinjen (se i kap.1, avsnitt «[Vedlikeholdsdose av substitusjonslegemiddel i LAR bør innstilles individuelt, og justeres ved behov](#)» under praktisk informasjon).

Her kan det virke som om Petter kan være ruset, og farmasøyten må varsles. Hvis farmasøyten oppfatter at Petter er ruspreget på en slik måte at det vurderes som uforsvarlig å gi dagens dose, eller om farmasøyten er i tvil, skal lege kontaktes for en vurdering av overdosefaren før LAR-legemiddelet gis.

Hvis det ikke er mulig å få tak i rekvirerende lege, og det ikke er beskrevet i henteordningen hva apoteket skal gjøre, er det anbefalt å følge veiledende råd fra LAR-retningslinjen (se kap.1, avsnitt «[Individuell utleveringsordning for substitusjonslegemiddel i LAR bør besluttes etter vurdering av pasientens bruk av rusmidler, pasientens behov i behandling og rehabilitering, og risiko for at legemiddelet blir tilgjengelig for tredjepart](#)» under praktisk informasjon).

Det er viktig å huske at endringene i Petters atferd kan ha andre årsaker enn rus, f.eks. somatisk eller psykisk sykdom.

9. Det er rekvirerende lege som bestemmer utleveringsordningen. Apoteket bør derfor kontakte rekvirerende lege i god tid før apoteket holder stengt på dager hvor LAR-pasienter skal få utlevert LAR-legemidler. Det kan være at pasienten skal få utlevert sine LAR-legemidler et annet sted, eller at hentedag og ev. antall ta-med-hjem-doser endres.

Tips:

Det skal inngås ny LAR-avtale og Apotekavtalen i løpet av 2024. Vær obs på ev. endringer i f.eks. takster og rutiner ved utlevering.